

Manželé L.

Jak jste tu dobu prožívali vy osobně?

- Helmut narukoval do armády v roce 1960. Po 3 roky nesměl domů, protože v té době, kdy byla stavěna zeď a byla Kubánská krize, byla armáda stále ve stavu pohotovosti.
- Když se v roce 1963 z vojny vrátil, dohnal 10. třídu.
- Potom následovala příprava pro odbornou školu, přičemž až do roku 1968 pracoval v Maxově huti (Saalfeld/Rudolstadt)
- Od roku 1968 studoval Helmut ve večerním případně dálkovém studiu strojařinu a inženýrskou pedagogiku.
- Hanni pracovala od r.1960 jako rolnice v zemědělském družstvu 1.typu, tj dobytek a práce kolem dobytka soukromě, obdělávání polí společně s ostatními rolníky (pletí řepy, obracení sena...). Pracovala hodně manuálně a musela ještě 8 týdnů před porodem svých dětí vykonávat tuto těžkou práci.
- Všechny její sestry až po nejmladší byly činné v družstvu jako rolnice.
- Hanni pracovala po celý rok, čas na dovolenou nezbyval, mimoto v té době Hanni neměla žádné auto, jak by mohla se svými dětmi jet na dovolenou?
- Její všední den se točil výlučně kolem zabezpečení rodiny a hospodářství, politicky se neangažovala.
- V roce 1971 se Helmut a Hanni vzali
- V r. 1975 přestavěli a vybudovali zděžený dům, museli si kvůli tomu vzít půjčku přes 10000 Marek.
- V r.1975 navštěvoval Helmut stranickou školu v Bad Blankenburg, protože to bylo vyžadováno jako profesní kvalifikace
- Doma nepozorovali takřka žádné politické změny; Hanni byla spokojená se svou prací, neznala nic jiného →práce vyplňovala celý všední den.
- V létě 1989 měla Hanni strach o svého syna, protože odjel s přáteli na Balaton do Maďarska na dovolenou; žádal pouze o 8 dní na cestu. Bylo známé, že mnoho lidí přes Maďarsko uteklo; po deseti dnech se jí syn vrátil zpět.
- Helmut nedemonstroval, protože se bál o své zaměstnání.
- Listopad1989 otevřel hranice → opětné sjednocení; na Západě se dokonce obdržely tzv. peníze na uvítanou ve výši 100 DM
- Oba ve sjednocení neviděli alternativu, protože tady byli doma; měli tu rodinu; věděli sice, že Západ by mohl být „lepší“.

Měli jste kontakty s lidmi v ČSSR nebo v SRN a jakého druhu tyto kontakty byly?

- Helmutovi bratraci bydleli na Západě, jeden z jeho bratraců párkrát přijel; Helmut si dopisoval se svými příbuznými v SRN;
- Hanni v SRN neměla žádné příbuzné nebo známé, všichni žili v tomto území
- Od r.1985 dopisovali se známými z dovolených v ČSSR a v Maďarsku
- Oba byli od r.1985 často v Maďarsku a v ČSSR, nikdy nebyli na hranicích kontrolováni, museli ale na nich dlouho čekat.

- Po Čechách udělali 20denní okružní cestu (3500 km) zelené pohoří...
- Helmut a Hanni se dívali na západní televizi, stejně jako poslouchali rozhlas ze Západu.
- V létě r. 1989 povolili rodině vycestování na Západ. Nebyli tam přijati tak, jak čekali, nedostali žádnou práci; po opětovném sjednocení se opět vrátili zpět.

Jak se mluvilo v rodině a se známými?

- Otevřeně; vždycky se říkala pravda; vyrovnali se s podmínkami v NDR, protože také neměli žádnou jinou možnost; Helmut a Hanni byli toho názoru, že na vesnici to nebylo tak přísné, jak to např. ukazovala západní televize, avšak nikdy nikdo nic neřekl a nikdo ze Stasi je neprásknul

Byli v okruhu vašich známých politicky pronásledovaní nebo nějaká zatčení?

- Ne!

Jaká byla nálada mezi obyvatelstvem, na pracovišti a ve škole?

- Děti se měly dívat výlučně na televizi NDR.
- Také se jich ve škole vyptávali, jestli také předcházející bod byl doma dodržen
- Každý měl svou práci; Hanni a Helmut byli se svou prací spokojeni
- Koncem září došlo k prvním trochu větším demonstracím; žádný z nich se jich neúčastnil; Helmut se neúčastnil, protože by tím ohrozil své zaměstnání;

Jak vypadalo zásobování potravinami, oděvy, luxusním zbožím?

- Zásobování základními potravinami bylo zaručeno.
- Výživy bylo dostatek, nikdy tak, že by se muselo hladovět;
- Nebylo žádné jižní ovoce, káva byla velmi drahá, nebylo takřka žádné luxusní zboží
- Byli samozásobiteli, protože měli pozemky a zvířata;
- Oblečení bylo, ale většinou ošklivé; museli jste mít známosti, abyste při nové dodávce utrhlí něco nového;
- V NDR se vyrábělo všechno a hodně se vyváželo, dokonce i hodně zboží vyrobeného v NDR, kterého tu byl nedostatek.

Do kdy byly hranice otevřené; mohlo se jít přes zelenou hranici z Čech do Německa? (po1961)

- Do Česka byly hranice vždycky otevřené; podmíněně do Polska a Maďarska; tyto země však byly pro občany NDR bezvizovými zeměmi
- Stavba „zdi“ 1961 (Berlín); přesto celá hranice NDR byla díky zajištění nepřekonatelná;
- Některé hraniční přechody byly zajištěny vícenásobně.

Jak se budovala zařízení na ochranu hranic, od kdy se nemohlo přes ně přecházet?

- Od r. 1961 hranice hlídala Hraniční policie
- Až od r. 1961 se začalyorat hraniční úseky (bez stromů a keřů); pak následovalo minové pole, za ním byla cestičky, na které hlídkovali psi s pohraničníky; poté byl ještě uzavírající hraniční plot.
- Až do Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě byla na hranicích také samostřílná zařízení.

Jsou známy konkrétní příklady narušení hranice?

- Něco jsem se dozvěděli pouze z médií (televize, rozhlas, noviny)

K jakým konkrétním změnám došlo ve vaší obci nebo městě? (Pražské jaro)

- Na vesnici se o tom nevědělo

Jaké kontakty jste v té době měli do ČSSR/SRN

- Helmut si dopisoval s příbuznými v SRN;
- Hanni neměla žádné kontakty v SRN nebo v ČSSR:

Jak se projevila spolupráce mezi ČSSR a NDR při upevňování socialistického systému? (1975)

- Bylo více svobody při cestování (větší ulehčení při cestách) - při kulatých narozeninách se smělo jet na Západ.

Změnila se situace na hranici jako následek Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě?

- Na hranici musely být odmontovány samostříly

Měla Perestrojka a Glasnost' vliv na vaši obec nebo město? (po1986)

- Byla velká naděje na absolutní svobodu, jinak to nic nepřineslo

Změnila se politicko hospodářská situace na hranici?

- Ne!

Pozorovali jste po roce 1975 politickou změnu v situaci ve vašem okolí?

- Ano, dokonce uvnitř celého státu: Uvolnila se svoboda tisku a v médiích se vyskytlo dokonce otevřenější zpravodajství.

Potkali jste se s odmítavým postojem vůči režimu před rokem 1989?

- V naší vesnici přímo ne, ti, kteří byli nespokojeni s NDR, utekli, ale těch bylo jenom velmi málo;
- Helmut pomohl svou výpovědí jedné osobě před velkým trestem.

Jakou hudbu a s jakými texty poslouchala mládež ve vašem okolí?

- Poslouchali jsme hudbu z Východu i ze Západu; nikdo proti tomu nic neměl (ale nesměli jste to vyprávět ve škole)

Co víte o osudech hudebníků?

- Byla jim zakazována vystoupení, punková hudby nebyla žádána;
- Utekli z NDR.

